

**Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Монографія

**За загальною редакцією
В. В. Сокуренка,
Д. В. Швеця,
О. А. Моргунова**

Вінниця
ТВОРИ
2023

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

НЗ4

Рецензенти:

Музичук Олександр Миколайович – проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Наливайко Лариса Романівна – проректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Корнієнко Максим Вікторович – проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Харківського національного університету внутрішніх справ
(протокол № 5 від 30.05.2023)*

Науково-дослідна діяльність Харківського
НЗ4 національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану : монографія / за заг. ред. В. В. Сокурєнка, Д. В. Швеця, О. А. Моргунова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Вінниця : ТВОРИ, 2023. – 608 с.

ISBN 978-617-552-438-1

Монографію присвячено науково-дослідній діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Висвітлено наукові заходи, що відбувались як безпосередньо в університеті, так і за сприяння науковців інших закладів вищої освіти. Наведено наукові висновки, проекти нормативно-правових актів, концепцій, до написання яких залучалися представники наукового та науково-педагогічного складу закладів вищої освіти системи МВС України.

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

© Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Моргунов О. А.,
загальне редагування, 2023

© Харківський національний
університет внутрішніх справ, 2023

© ТОВ «ТВОРИ», 2023

ISBN 978-617-552-438-1

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	10
РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ УНІВЕРСИТЕТУ	
Відділ організації наукової діяльності та захисту інтелектуальної власності.....	12
Науково-дослідна лабораторія з проблем наукового забезпечення правоохоронної діяльності та якості підготовки кадрів.....	14
Науково-дослідна лабораторія з проблем досудового розслідування.....	16
Науково-дослідна лабораторія з проблем психологічного забезпечення правоохоронної діяльності.....	18
Науково-дослідна лабораторія з проблем інформаційних технологій та протидії злочинності у кіберпросторі.....	19
Відділ організації освітньо-наукової підготовки.....	21
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	
Документування та розслідування фактів незаконного поводження зі зброєю, бо- йовими припасами або вибуховими речовинами, а також кримінальних правопору- шень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх ана- логів або прекурсорів, учинених із застосуванням новітніх технологій (витяги) (Автор. кол.: Кікінчук В. В., Романюк В. В., Книженко С. О., Салманов О. В., Матюшкова Т. П., Манжай О. В., Шатрава С. О., Піддубна А.В.).....	23
Як захистити тварин від жорстокого поводження: організаційні, кримінальні, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти (витяги) (Автор. кол.: Цуцкірідзе М. С., Орлов Ю. В., Яценко А. М., Гайду С. В., Черевко К. О., Орлова Т. А., Строк І. А., Бурлака В. В., Абламська В. В., Романов М. Ю.).....	53
Науково-методичні рекомендації щодо розмежування і застосування понять «календарна вислуга років», «пільгова вислуга років» та «стаж служби в поліції» та їх врахування при призначенні пенсії поліцейським (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Брусакова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	70
Науково-методичні рекомендації «Використання безпілотних літальних апаратів в діяльності Національної поліції» (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яковлев Р. П.).....	89
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА	
Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо протидії наркозлочинам та іншим кримінальним правопорушенням, які вчиня- ються в мережі Інтернет» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Герасимчук Р. В., Іщенко І. В., Романюк В. В., Шаблюстий В. В., Березняк В. С., Марчук М.І., Назаренко І. В.).....	99
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” з питань службового сумісництва поліцейських» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Бортник С. М., Клочко А. М., Крикун В.В., Ізбаш К. С.).....	130
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” щодо удосконалення порядку проходження служби поліцейськими» (Автор. кол.: Музичук О. М., Бурдін М. Ю., Бугайчук К. Л., Швець Д. В., Ізбаш К. С.).....	134

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань посилення правового захисту поліцейських та інших осіб, що забезпечують громадський порядок та безпеку» (Автор. кол.: Бандурка О. М., Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Іщенко І. В., Герасимчук Р. В., Корнієнко М. В., Ізбаш К. С.).....	138
Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності водіїв транспортних засобів за перевищення встановлених обмежень швидкості руху» (Автор. кол.: Синегубов О. В., Бугайчук К. Л., Братель С. Г., Ганжа О. О.).....	150
Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)» (Автор. кол.: Цуцкїрїдзе М. С., Вигївський І. М., Шатрава С. О., Чаплїнський К. О.).....	169
Науковий висновок щодо проекту Методики визначення шкоди та збитків у натуральній і грошовій формі, пов'язаних із забезпеченням публічної безпеки і порядку, боротьби зі злочинністю, забезпеченням безпеки дорожнього руху (Автор. кол.: Вигївський І. М., Цуцкїрїдзе М. С., Тарасенко О. С., Бугайчук К. Л., Ковтун О. В., Павлютїн Ю. М., Собакарь А. О.).....	178
Науковий висновок щодо необхідності внесення змін до актів Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів МВС у зв'язку із прийняттям Закону України від 17.12.2021 № 1986-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки» від 17.12.2021 № 986-ІХ (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Сокурєнко В. В., Бандурка О. М., Бугайчук К. Л.).....	186
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ дпроєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Націоно альну поліцію” щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Василенко В. М., Карагіоз Р. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.)...	190
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо осучаснення розміру грошового забезпечення поліцейських» (реєстр. № 6506-1 від 06.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.)....	200
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо забезпечення гідних умов оплати праці поліцейських» (реєстр. № 6506-2 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Звїрянський Г. В., Галкіна О. М., Кейдалюк В. О., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.).....	204
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо поліпшення умов грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506-3 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Лукаш С. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.).....	207

Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 195-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за продаж піротехнічних виробів дітям» (реєстр. № 6494 від 31.12.2021) (Автор. кол.: Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Невядовський В. О.).....	218
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства щодо протидії булінгу (цькування)» (реєстр № 6457 від 22.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яцковина В. В., Абламський С. Є.).....	225
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за публічне заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації Російською Федерацією територій України та спроб легалізувати та легітимізувати анексію частини території України» (реєстр. № 6436 від 15.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Федосова О. В., Кобко Є. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С.О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	230
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України щодо впровадження обліку штрафних балів за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» (реєстр. № 6502 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К.Л., Шатрава С. О., Безпалова О. І., Галкіна О. М., Сиром'ятнікова М. В., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	238
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за перевищення встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів» (реєстр. № 6463 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Безпалова О. І.).....	242
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортним засобом обладнаним шинами з порушенням установлених законодавством вимог» (реєстр. № 6462 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Музичук О. М.).....	259
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо обрання запобіжного заходу до військовослужбовців, які вчинили військові злочини під час дії воєнного стану)» (реєстр. № 7431 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федитник В. М., Федосова О. В., Волошанівська Т. В., Абламська В. В., Прібиткова Н. О., Абламський С. Є.).....	276
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєктів законів України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” (щодо присвоєння спеціальних звань поліцейським, відрядженим	

до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання) (реєстр. № 7387 від 17.05.2022); «Про внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» щодо удосконалення порядку відрядження поліцейських до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання та присвоєння їм спеціальних звань» (реєстр. № 7387-1 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Боняк В. О.).....	283
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері виробництва, зберігання, перевезення, торгівлі та використання піротехнічних виробів» (реєстр. № 7446-1 від 21.06.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К.Л., Бурдін М. Ю., Бортник С. М., Ганжа О. О.).....	290
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 111 Кримінального кодексу України щодо позбавлення громадянства України за державну зраду» (реєстр. № 7452 від 09.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	300
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності за порушення комендантської години в умовах дії воєнного стану» (реєстр. № 7553 від 12.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Нікітін А. А., Федосова О. В., Галкіна О. М., Іванцов В. О., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Устименко О. С., Музичук Е. О.).....	302
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне розміщення реклами на територіях, будинках та спорудах, а також за рекламу наркотичних засобів» (реєстр. № 7558 від 15.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	310
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за колабораційну діяльність» (реєстр. № 7647 від 08.08.2022) (Автор. кол.: Татаров О.Ю., Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Семенишин М. О.).....	316
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності працівників правоохоронних органів» (реєстр. № 7657 від 11.08.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федосова О. В., Прібиткова Н. О.).....	323
Науковий висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства)» (реєстр. № 8048 від 19.09.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Наливайко Л. Р., Федосова О. В., Мінакова Є. В., Пишна А. Г., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В.).....	331
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» щодо порядку виїзду громадян за кордон в особливий період на умовах гарантованої фінансової підтримки	

Збройних Сил України» (реєстр. № 8029 від 13.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Синєгубов О. В., Бугайчук К. Л.).....	338
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за невиконання вимог законодавства щодо організації та забезпечення захисту інформації» (реєстр. № 8074 від 26.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	346
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання питань ідентифікації та верифікації іноземців та осіб без громадянства у разі порушення вимог законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 8154 від 26.10.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В.В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	352
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню» (реєстр. № 8185 від 07.11.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д. В.).....	365
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо насильницького вивезення особи в умовах збройної агресії» (реєстр. № 8326 від 30.12.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Орлов Ю. В., Федосова О. В., Семенишин М. О.).....	371
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» (реєстр. № 9070 від 01.03.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д.В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Янкова Л. Ю., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О.).....	381
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту» (реєстр. № 9028 від 17.02.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В. В., Прібиткова Н. О.).....	392
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ про необхідність внесення змін до національного законодавства щодо участі сторони обвинувачення під час розгляду справ про адміністративні правопорушення (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	406
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок	

і чоловіків» (реєстр. № 9036 від 20.02.2023) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Коваленко-Марченкова Є. В., Чепік-Трегубова О. С., Музичук Е. О.)..... 420

РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТИ СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

Концепція діяльності Міністерства внутрішніх справ України щодо формування та розвитку внутрішнього безпекового середовища держави з урахуванням викликів, спричинених військовою агресією (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Коваленко-Марченкова Є. В., Єманов В. В., Чалик В. Р.)..... 426

Концепція розвитку системи авіаційної безпеки Міністерства внутрішніх справ України на період 2022–2027 років (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.)..... 450

РОЗДІЛ 5. НАУКОВІ ЗАХОДИ

Наукові заходи, що проводились на базі Харківського національного університету внутрішніх справ у період дії воєнного стану..... 455

Науково-практичний семінар «Подолання синдрому емоційного вигорання» (01 квітня 2022 року)..... 455

Міжнародний психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (15 квітня 2022 року, 07 квітня 2023 року)..... 455

Науково-практична конференція «Кримінологічний вимір сучасності» (14 квітня 2022 року)..... 457

Міжнародна науково-практична конференція «Авіація, промисловість, суспільство» (12 травня 2022 року)..... 457

Науково-практична конференція «Проблеми сучасної поліцейстики» (20 квітня 2022 року)..... 464

Науково-практична конференція «Проблеми цивільного права та процесу», присвячена 97-й річниці від дня народження видатного вітчизняного вченого у сфері цивільного права, професора, доктора юридичних наук, лауреата Державної премії Української РСР, заслуженого юриста України Олександра Анатолійовича Пушкіна (20 травня 2022 року)..... 466

VII Міжнародна науково-практична конференція «Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану» (26 травня 2022 року)..... 470

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія кіберзлочинності та торгівлі людьми» (27 травня 2022 року)..... 475

Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів в умовах воєнного стану» (22 червня 2022 року)..... 478

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід» (28 жовтня 2022 року)..... 480

Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану» (25 листопада 2022 року)..... 484

Науково-практична конференція «Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану» (7 грудня 2022 року)..... 491

XI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави» (9 грудня 2022 року)..... 493

Круглий стіл «Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності» (14 грудня 2022 року).....	494
Всеукраїнська науково-практична конференція «Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України» (24 березня 2023 року).....	494
Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання фінансової безпеки» (27 березня 2023 року).....	498
Міжнародний науковий психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (7 квітня 2023 року).....	500

РОЗДІЛ 6. МІЖНАРОДНІ ЗАХОДИ НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Участь у заходах від Агентства Європейського Союзу з навчання правоохоронних органів (CEPOL).....	504
Участь представників зарубіжних держав у наукових заходах, організованих у Харківському національному університету внутрішніх справ.....	515
Участь у проєктах «Світлофор політики ЄС: гендер, права, міграція та цифровізація» GeRiMiD.....	517

РОЗДІЛ 7. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наукове товариство.....	529
Школа наукового лідерства.....	530

РОЗДІЛ 8. ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ У НАЦІОНАЛЬНИХ ТА СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ 2022-2023 рр.

Результати Харківського національного університету внутрішніх справ у рейтингах 2022–2023 рр.....	539
---	-----

ДОДАТКИ

<i>Додаток 1.</i> Монографії, навчальні/практичні посібники, науково-практичні коментарі працівників Харківського національного університету внутрішніх справ.....	541
<i>Додаток 2.</i> Наукові статті, опубліковані в наукових фахових виданнях України.....	543
<i>Додаток 3.</i> Наукові статті, опубліковані в періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.....	552
<i>Додаток 4.</i> Тези доповідей на науково-практичних конференціях (круглих столах).....	555

ПРОЄКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ”
З ПИТАНЬ СЛУЖБОВОГО СУМІСНИЦТВА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ»
Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Бортник С.М., Клочко А.М., Крикун В.В., Ізбаш К. С.

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” з питань службового сумісництва поліцейських»

3. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Закону

Відповідно до ст. 25 Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII особам, зазначеним у п. 1 ч. 1 ст. 3 цього Закону, забороняється займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України. До таких осіб пп. «з» вказаного Закону віднесено поліцейських.

До видів діяльності, якими дозволено займатися поліцейським, згідно з цим Законом, належать:

наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження;

науково-педагогічна діяльність – педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю⁷;

педагогічна діяльність – інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей⁸;

творча діяльність – індивідуальна чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність⁹;

медична практика – це вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами – підприємцями з метою надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії¹⁰.

Поняття «інструкторська та суддівська практика зі спорту» в законодавстві не визначені і лише згадуються як форми спортивно-тренувальної діяльності разом із навчально-тренувальними заняттями, участю в змаганнях, навчально-тренувальними зборами, роботою в спортивно-оздоровчих таборах¹¹.

⁷ Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII // БД «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

⁸ Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // БД «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

⁹ Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 07.10.1997 № 554/97-ВР // БД «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554/97-вр>.

¹⁰ Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285 // БД «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-п>.

¹¹ Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.1999 № 2061 // БД «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2061-99-п>.

Водночас ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII суттєво скоротила перелік видів діяльності, які дозволено виконувати поліцейським на умовах суміщення: науково-педагогічна, наукова, творча.

Таким чином, Закон України «Про Національну поліцію» суттєво обмежив право працівників поліції, не дозволивши їм займатися педагогічною діяльністю, а також інструкторською та суддівською практикою зі спорту.

Нормативні проблеми в частині викладацької діяльності інструкторської та суддівської практики.

Вважаємо, що таке обмеження є необґрунтованим та не відповідає специфіці окремих поліцейських посад. Позбавлення працівників поліції права займатися педагогічною діяльністю призводить до того, що науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти МВС України, а також професіонали-практики **не мають права викладати в системі первинної професійної підготовки** на умовах оплати за свою роботу, оскільки ця діяльність вважається педагогічною, тобто спрямована на навчання, виховання та розвиток майбутніх поліцейських, але не пов'язана з науковою роботою.

Теж саме стосується **неможливості залучати поліцейських, науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти до викладання в спеціалізованих загальноосвітніх закладах** із посиленою військовою підготовкою, випускники яких здебільшого вступають до закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

Щодо суддівської та інструкторської практики зауважимо, що серед працівників Національної поліції та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, що мають звання поліції, є чимало фахівців з вогневої та спеціальної фізичної підготовки, багато з яких мають статус суддів міжнародної категорії з олімпійських та неолімпійських видів спорту, тренерів та інструкторів з прикладних видів спорту тощо.

Позбавлення цих осіб права брати участь як судді міжнародних спортивних змагань, а також інструктори з підготовки працівників силових структур, зокрема в рамках міжнародних академічних обмінів між правоохоронними органами, **призводить до декваліфікації науково-педагогічного складу** закладів вищої освіти МВС, інструкторів тренінгових центрів Національної поліції.

Не слід забувати, що, відповідно до відомчих наказів МВС України, в системі МВС має розвиватися культура здорового способу життя, готуватися спортивні команди та окремі спортсмени з різних видів спорту, зокрема спеціальних прикладних, які мають потім виступати на змаганнях різного рівня, представляючи як систему поліції зокрема, так і Українську державу загалом. Але завдяки обмеженням ст. 66 **викладачі та інструктори не можуть бути судьями таких змагань, не мають права проводити тематичні майстер-класи, здійснювати наукові та освітні стажування** як тренери та судді, що негативно впливає на імідж системи Національної поліції та держави.

Нормативні проблеми щодо акредитації освітніх програм

Іншою проблемою, яка потребує вирішення, є внесення змін до ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію», які дозволять науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти МВС та співробітникам Національної поліції брати участь у процесі акредитації освітніх програм на загальних умовах, тобто на умовах цивільно-правових договорів.

Законом України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року закріплено правовий статус Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке проводить акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977 (з подальшими змінами), встановлено, що акредитаційна експертиза передбачає **виїзд експертної групи до закладу вищої освіти** з метою уточнення фактів, вказаних у відомостях про самооцінювання, опитування представників заінтересованих сторін про освітню програму та діяльність закладу вищої освіти за цією програмою.

Після проведення виїзної експертизи експертний висновок, після узгодження та надання заперечень з боку закладу вищої освіти, подається на подальшу експертизу **до відповідної Галузевої експертної ради**, що готує експертний висновок щодо можливості акредитації освітньої програми і подає його на розгляд Національному агентству відповідно до Положення про галузеві експертні ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21 травня 2019 року (з подальшими змінами).

Оплата послуг та робіт, наданих та виконаних експертами агентства та членами галузевих експертних рад, здійснюється на основі цивільно-правових договорів.

Із цього приводу маємо зазначити, що науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти МВС, що мають звання поліції, не мають права брати участь як експерти та члени Галузевих експертних рад, а практичні працівники Національної поліції – як представники роботодавців у роботі відповідних галузевих експертних рад. Особливе значення це має для спеціальностей 08 «Право», 125 «Кібербезпека», 262 «Правоохоронна діяльність».

Таким чином, науково-педагогічний склад закладів вищої освіти МВС **позбавляється права працювати у сфері удосконалення якості вищої освіти**, знайомитися з передовим досвідом створення та реалізації освітніх програм, розробляти пропозиції як член Національного агентства з питань забезпечення якості вищої освіти щодо покращення освітнього процесу та удосконалення освітніх програм за профільними для Національної поліції спеціальностями.

На відміну від звичайних працівників закладів вищої освіти, такі особи не можуть отримувати грошову оплату, оскільки така робота не визнається ані творчою, ані науковою, ані науково-педагогічною, а отже, **заклади вищої освіти системи МВС, в особі своїх працівників, та практичні органи поліції, що є роботодавцями для майбутніх фахівців, фактично позбавлені впливати на реалізацію державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти.**

4. Мета прийняття проєкту Закону

Приведення ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію» у відповідність до змісту Закону України «Про запобігання корупції». Надання можливості особам, які мають спеціальні звання поліції, здійснювати акредитацію освітніх програм як експерти та члени Галузевих експертних рад на умовах цивільно-правових договорів.

5. Загальна характеристика та основні положення проєкту Закону

Цим законопроектом передбачається внесення змін до ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію» щодо унормування порядку службового сумісництва поліцейських.

6. Стан нормативно-правової бази у цій сфері правового регулювання

У цій сфері правового регулювання діє Конституція України, Закон України «Про запобігання корупції», Закон України «Про Національну поліцію», Закон України «Про вищу освіту».

7. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація цього законопроекту не потребуватиме витрат із Державного бюджету України.

8. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття проєкту Закону

Реалізація акта після його прийняття закріпить правові гарантії працівників поліції на належну оплату праці, сприятиме гармонізації положень чинного антикорупційного законодавства, удосконалив правове регулювання педагогічної, суддівської та інструкторської діяльності поліцейських, забезпечить участь науково-педагогічного складу закладів вищої освіти МВС та працівників Національної поліції в реалізації державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти.

II. ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” з питань службового сумісництва поліцейських»

Чинна редакція

Пропонована редакція

Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII

Стаття 66. Службове сумісництво поліцейських

1. Поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої.

Стаття 66. Службове сумісництво поліцейських

1. Поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової, творчої діяльності, інструкторської та суддівської практики зі спорту, а також діяльності як експерт та/або член Галузевої експертної ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Наукове видання

**Науково-дослідна діяльність Харківського національного
університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану**

Монографія

Підписано до друку 01.06.2023.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Друк. арк. 76. Умов. друк. арк. 70,68. Обл.-вид. арк. 46.91.
Наклад 50 прим. Зам. № 5488/1.

Віддруковано ФОП Корзун Д.Ю. з оригіналів замовника.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
ви-готовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.
Тел.: 0 (800) 33-00-90, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852, (098) 46-98-043.
e-mail: info@tvoru.com.ua <http://www.tvoru.com.ua>